

Troska o bezpieczeństwo w polu i zagrodzie

Napisano dnia: 2022-04-25 09:24:09

BYSTRZYCA KŁODZKA (inf. zewn.). Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przygotowuje publikacje dotyczące bezpiecznej pracy w obrębie gospodarstw. Dziś kolejny temat - obsługa istotnego urządzenia.

Bezpieczna praca rozrzutnikiem obornika

Rozrzutniki obornika często są także nazywane roztrząsaczami. Jak sama nazwa wskazuje, są to urządzenia, które stosuje się do dystrybucji na polach nawozu. Tego typu sprzęt stosowany jest w rolnictwie od bardzo dawna i tak naprawdę przez lata niewiele się zmienił, oprócz tego, że wcześniej był ciągnięty przez konie, a obecnie wykorzystuje się do tego ciągniki rolnicze.

Odzież robocza

Do prac przy obsłudze rozrzutnika obornika może przystąpić rolnik ubrany w odzież roboczą dostosowaną do pory roku. Poły bluzy lub koszuli należy zapiąć, a mankiety rękawów nie mogą luźno zwisać. Powinien także założyć pełne buty, z podeszwą antypoślizgową i podnoskiem chroniącym palce stóp, czapkę zakrywającą włosy oraz rękawice robocze.

Bezpieczeństwo eksploatacji rozrzutnika

Przed przystąpieniem do pracy rolnik powinien zapoznać się z instrukcją bezpiecznej eksploatacji rozrzutnika oraz jego konserwacją i regulacją. Powinien również znać instrukcję obsługi ciągnika

rolniczego oraz wału przegubowo-teleskopowego. Obowiązkiem operatora jest także dostosowanie się do oznaczeń, takich jak nalepki – napisy ostrzegawcze. Szczególnie niebezpieczne miejsca na rozrzutniku są oznaczone żółtymi znakami z napisami ostrzegawczymi.

Podłączanie maszyny

- Przed rozpoczęciem pracy zawsze należy sprawdzić stan techniczny rozrzutnika, a zwłaszcza: układy zaczepowe i jezdne maszyny oraz ciągnika, instalację hamulcową, sygnalizację świetlną i napięcie łańcucha podającego.
- Rozrzutnik należy łączyć tylko z takim ciągnikiem, który spełnia wymagania dotyczące zapotrzebowania mocy i wyposażony jest w odpowiedni zaczep.
- Podczas łączenia nikt nie powinien znajdować się pomiędzy ciągnikiem a rozrzutnikiem.
- Oko dyszla rozrzutnika należy połączyć z zaczepem transportowym ciągnika i zabezpieczyć sworzeń zaczepowy zawleczką (jeśli nie jest to zaczep automatyczny).
- Kolejny krok, to należy połączyć instalację elektryczną z instalacją elektryczną ciągnika i zabezpieczyć gniazdo przed wysunięciem.
- Następnie trzeba połączyć instalację hydrauliczną mechanizmu przenośnika z końcówką instalacji hydraulicznej ciągnika. Przy tych czynnościach konieczne jest używanie rękawic ochronnych.
- I następną rzeczą: należy połączyć instalację hamulca roboczego.
- Po zakończeniu agregowania konieczne jest sprawdzenie połączenia zaczepu, działania instalacji elektrycznej, hamulca roboczego oraz układów i napędów, a także złożenie podpory w położenie transportowe.
- Rozrzutnik można uruchomić, gdy wszystkie osłony znajdują się na właściwym miejscu i są kompletne oraz nieuszkodzone.

Odlączenie rozrzutnika

- Przed odłączeniem rozrzutnika od ciągnika trzeba opuścić podporę i zahamować rozrzutnik hamulcem postojowym (należy pamiętać o zabezpieczeniu podpory blokadą, jeśli taka występuje).
- Należy także włożyć kliny pod koła.
- Nie wolno pozostawić rozrzutnika na pochyłościach terenu (stokach), bez zabezpieczenia go przed samoczynnym stoczeniem się.
- Zabrania się podpierania rozrzutnika na prowizorycznych podstawkach.

Załadunek skrzyni ładunkowej rozrzutnika

- W czasie załadunku nie wolno przebywać w skrzyni ładunkowej.
- Załadunek może odbywać się, gdy rozrzutnik jest zagregowany z ciągnikiem i ustawiony na równym i stabilnym podłożu.
- Ładunek należy rozmieszczać równomiernie w taki sposób, aby nie utrudniał kierowania pojazdem i nie przekraczał dopuszczalnej ładowności.
- Przy załadunku obornika długosłomiastego należy pamiętać, by nie wystawał (zwisał) on poza boki skrzyni.
- Zabrania się używania przenośnika podłogowego do rozładunku takich materiałów jak: drewno, węgiel, kamienie czy też materiały budowlane.
- Po zdemontowaniu adaptera roztrzaskującego i zamontowaniu tylnej ściany (w przypadku rozrzutnika wyposażonego w taką zastawę), rozrzutnik można przystosować i wykorzystać do transportu płodów rolnych jako przyczepę. Tylne ściana zabezpiecza ładunek przed wysypywaniem się ze skrzyni ładunkowej.

Przejazd transportowy

- Przed rozpoczęciem jazdy należy sprawdzić hamulce maszyn oraz to, czy połączenie jest właściwe. Należy także pamiętać o wyjęciu klinów spod kół.
- Na tylnej ścianie rozrzutnika należy umieścić trójkątną tablicę wyróżniającą pojazd wolno poruszający się.
- W przypadku braku oświetlenia należy zamontować z tyłu na rozrzutniku przenośną instalację sygnalizacyjno-oświetleniową.
- Jadąc po drodze publicznej należy stosować się do przepisów ruchu drogowego i transportowych.
- Zabrania się przekraczać dopuszczalną ładowność oraz prędkość jazdy. Podczas jazdy na nierównym terenie prędkość należy dostosować do panujących warunków.
- Na maszynie nie wolno przewozić ludzi ani zwierząt.
- Rozrzutnik powinien być tak załadowany, aby w trakcie jazdy obornik lub inny materiał nie spadał i nie zanieczyszczał drogi. Rozrzutnik wyposażony w zastawę skrzyni musi poruszać się po drodze publicznej z zastawą w pozycji zamkniętej.
- Przy jeździe z ładunkiem ze wzniesienia należy mieć włączony taki sam bieg, jak przy wjeździe na wzniesienie.
- Kierujący ciągnikiem rolniczym jest obowiązany zjechać jak najbardziej na prawo, żeby ułatwić wyprzedzanie innym pojazdom.

Praca z użyciem wału przegubowo-teleskopowego

- Rozrzutnik może być podłączony do ciągnika tylko przy użyciu właściwie dobranego wału przegubowo-teleskopowego wyposażonego w osłony zabezpieczone za pomocą łańcuszków przed obracaniem się.
- Wał przegubowo-teleskopowy można dołączać i odłączać tylko przy wyłączonym WOM i wyłączonym silniku ciągnika oraz wyjętym ze stacyjki kluczyku, przy zaciągniętym hamulcu postojowym.
- Przed uruchomieniem ciągnika z podłączonym rozrzutnikiem należy sprawdzić, czy napęd WOM w ciągniku jest wyłączony.

Praca rozrzutnikiem

- Z uwagi na zagrożenie, jakie mogą powodować kamienie lub inne twarde przedmioty w czasie roztrząsania obornika lub innych materiałów sypkich, trzeba bezwzględnie stosować siatkę ochronną zamontowaną na przedniej burcie.
- Przed włączeniem napędu przenośnika podłogowego należy włączyć bębny rozrzucające.
- Nie wolno uruchamiać adaptera rozrzucającego, jeżeli w strefie jego działania przebywają osoby postronne.
- Zabronione jest przebywanie osób w strefie rozrzuconego materiału. Należy zachować bezpieczną odległość od tylnej części pracującego rozrzutnika.
- Szczególną ostrożność trzeba zachować, kiedy w pobliżu znajdują się osoby postronne lub zwierzęta oraz podczas pracy maszyną w pobliżu dróg i innych pojazdów.
- Należy sprawdzać stan techniczny elementów mocujących łopatki adaptera.
- Na zakrętach należy wyłączyć przenośnik podłogowy oraz bębny rozrzucające.
- W czasie pracy materiał w skrzyni ładunkowej przemieszcza się do tylnej części, co powoduje zmniejszenie nacisku na zaczep ciągnika i zmniejszenie przyczepności kół tylnej osi ciągnika. Może to zmniejszyć uciąg szczególnie w terenie pagórkowatym i/lub przy wilgotnym podłożu.
- Etap końcowy rozładunku (rozrzucań) obornika powinno się wykonywać podczas jazdy na terenie płaskim lub podczas zjazdu z pochyłości.

Czyszczenie i konserwacja oraz naprawy sprzętu

- Usuwanie pozostałości obornika, czyszczenie, mycie oraz naprawy – może być wykonywane jedynie przy wyłączonym napędzie rozrzutnika, unieruchomionym silniku ciągnika i wyjętym ze stacyjki kluczyku.
- Przed wejściem do skrzyni ładunkowej należy zabezpieczyć ciągnik przed uruchomieniem go przez osoby niepowołane, odłączyć wał przegubowo-teleskopowy oraz przewody instalacji hydraulicznej od ciągnika.
- Do wchodzenia na rozrzutnik należy używać drabin spełniających wymagania bezpieczeństwa.
- Niedopuszczalne jest czyszczenie wnętrza skrzyni w czasie ruchu przenośnika podłogowego.
- Nie wolno podpierać podniesionego rozrzutnika przy użyciu kruchych elementów.
- Demontaż koła może się odbywać tylko przy niezaładowanej maszynie.

Dobre praktyki

Należy pamiętać o apteczce pierwszej pomocy, która powinna znajdować się w ciągniku. Umożliwi to szybkie opatrzenie rany, bez potrzeby zjeżdżania z pola. Podczas pracy rozrzutnikiem rolnik powinien posiadać telefon komórkowy, aby w razie nagłych przypadków wezwać pomoc.

Jest zabronione:

- Uruchamianie maszyny przez dzieci, osoby nietrzeźwe lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu.
- Montowanie wałów przegubowo-teleskopowych podczas użytkowania rozrzutnika przy zdjętym adapterze.
- Uruchamianie adaptera rozrzutu, jeżeli w strefie jego działania przebywają osoby postronne.
- Użytkowanie maszyny niezgodnie z jej przeznaczeniem.
- Wchodzenie na rozrzutnik w czasie jego pracy i kiedy włączony jest silnik ciągnika.

Damian Bartkowski

specjalista

Placówka Terenowa KRUS

w Bystrzycy Kłodzkiej

Opracowano na podstawie materiałów i broszur prewencyjnych KRUS (www.krus.gov.pl) oraz Państwowej Inspekcji Pracy.